

Žubīte LASĪTTAKA

Please scroll down for English

Vēstuli Lasīttakai raksta ornitologs
Viesturs Ķerus

Sveicināts, lasītāj!

Vai esi kādreiz domājis, kura savvaļas putnu suga Latvijā sastopama vislielākajā skaitā? Lielā zīlīte? Nē, nepareizi. Vārna? Arī nē. Varbūt kāds no zvirbuļiem? Nē, nē... Es Tev pateikšu priekšā - tā ir žubīte. Jā, jā, tā pati žubīte, kam tautasdziesmā daudz bērnu un kas šūpojas liepzariņā kā Fricis Bārda, kas no dzīves neko daudz negaida. Samulsināju Tevi? Tu vispār tādu putnu neesi redzējis? Esi, esi ne tikai redzējis, bet arī dzirdējis dziedam. Varbūt vienkārši neesi pievērsis uzmanību.

Žubīte ir mežu putns, taču tā nav ļoti prasīga. Tā var dzīvot gan lapukoku, gan skujkoku mežos, gan vecos, gan jaunajos mežos. Patiesībā tā var dzīvot arī visur citur, kur aug koki, - parkos, dārzos, kapos, apstādījumos. Koku Latvijā ir daudz, tāpēc daudz ir arī žubīšu. Pie mums ligzdo ap diviem miljoniem žubīšu pāru. Tātad uz katru Latvijas iedzīvotāju pa pārim žubīšu un vēl pāri paliek.

Ziemā gan pie mums žubīšu ir pavisam maz, bet martā un aprīlī, kad tās atgriežas no siltajām zemēm rietumeiropā, tās dzirdamas it visur. Ja šo vēstuli lasi pavasarī vai vasarā, pastāvi brītiņu klusumā un ieklausies... Gan jau dzied arī tepat. Ja izdosies ieraudzīt kādā zarā dziedātāju, redzēsi, ka patiesībā tas ir visai krāšņs putns - rūsganbrūnu vēderpusi un seju, pelēku "kapuci" galvā, brūnu muguru un melnbaltiem spārniem un asti. Šis dziedātājs ir žubīšu tēviņš. Košas krāsas un skaļa dziedāšana ir riskanta - kāds viņu var pamanīt un apēst. Taču žubītis ir gatavs riskēt, jo viņš nedzied prieka pēc, bet gan svarīga mērķa dēļ - viņam jāpiesaista žubīšu mātīte, ar ko kopā turpināt sugu.

Žubīšu mātīte ir daudz necilāka - pelēkbrūna, gandrīz kā zvirbulis. Taču baltās joslas uz spārniem ļauj atpazīt sugas piederību. Žubītes mātītes tērps ir maskējošs kā karavīram. Nē, viņai ne ar vienu nav jākaro, taču jāmaskējas gan. Ienaidnieki ir visapkārt, un kur tu spruksi, kad jāsēž uz vietas un olas jāperē? Vēl labāk par pašu žubīti ir nomaskēta tās ligzda - no zāles, saknēm un sūnām veidoto bļodiņu zaru žāklē no ārpuses klāj ķērpji. Iespējams postītājs tādu ligzdu nemaz tik viegli neatšķirs no koka stumbra.

Un cik daudz tad žubītei ir to bērnu? *Divi guļ, divi kuļ, divi brauc mežā, divi velk, divi stumj, divi tek pakaļ.* Labā gadā tieši tā kā tau-tasdziesmā arī iznāk - vienā dējumā žubītei var būt līdz sešām olām un vienā gadā var būt divi perējumi. Žubītes mazuļi ir ligzdguļi. Tātad izšķiļas kaili un akli un guļ ligzdā, kamēr tiem atveras acis un izaug spalvas. Pēc divām nedēļām tie ir gatavi atstāt ligzdu, bet vēl dažas nedēļas vecāki tos baro.

Rudenī žubītes pulcējas baros (nereti kopā ar citu sugu putniem) un tad, kādu laiku barojušās un uzņēmušās spēkus, dodas uz savām ziemošanas vietām. Bet pavasarī tās atkal būs atpakaļ, iepriecinās mūs ar dziedāšanu, un Tu tad tās jau pazīsi.

Ar sveicienu
Viesturs Ķerus, ornitologs
Latvijas Ornitoloģijas biedrība

Chaffinch LASĪTTAKA

The letter to “Lasīttaka” is written by ornithologist
Viesturs Ķerus

Dear Reader,

Have you ever wondered which species of wild birds is found in the largest number in Latvia? The great tit? No, wrong. Crow? Incorrect. Maybe one of the sparrows? No, no... I'll tell you - it's a chaffinch. Yes, yes, the chaffinch, which has a lot of children in the Latvian folk song, and which swings in a linden branch like the poet Fricis Bārda, who does not expect much from life. Did I confuse you? You haven't seen such a bird at all? Well, you have - you have not only seen it, but also heard its song. Maybe you just haven't paid attention before.

The chaffinch is a forest bird, but it is not very demanding. It can live in deciduous or coniferous forests, in old forests and in new ones. In fact, it can live any place overgrown with trees - in parks, gardens, cemeteries, green areas of towns and cities. There are many trees in Latvia, so there are also many chaffinches. About two million pairs of chaffinches are nesting here, in Latvia. So, for every inhabitant of our country, there are a couple of chaffinches and some more.

In winter we have very few chaffinches, but in March-April, when they return from the warm lands of Western Europe, they can be heard everywhere. If you read this letter in the spring or summer, stand still for a while and listen... They must be singing here. If you manage to detect a singer on a branch, you will observe that in fact it is quite a beautiful bird - a rusty-brown belly and face, a grey "hood" on the head, a brown back, sporting black and white wings and tail. This singer is a male chaffinch. Bright colours and loud singing are risky - someone can notice and devour him. However, the chaffinch is ready to take risks, because he does not sing for fun, he has an important task - he must attract a female chaffinch, with which to continue the species.

The chaffinch female is much plainer - greyish-brown, almost like a sparrow. However, the white stripes on the wings make it possible to identify her affiliation to the species. Chaffinch female's costume is disguised, just like that of a soldier. No, she doesn't have to fight anyone, but she has to be in disguise.

Enemies are all around and where you will be when you have to sit still on the eggs, waiting for them to hatch. Its nest is even better disguised than the chaffinch herself - a bowl of grass, roots and moss is covered on the outside by lichens. A potential destroyer will not spy such a nest easily, it is indistinguishable from the tree trunk.

And how many children do those chaffinches have? The folk song prompts: Two sleep, two thresh, two are driving in the woods, two pull, two push, two are running after. In a good year, just as the folk song says, in one clutch a chaffinch can have up to six eggs and in a single year there can be two broods. Chaffinch hatchlings are incessores. They hatch naked and blind, lie in the nest until their eyes open and their feathers grow. After two weeks, they are ready to leave the nest, but the parents continue to feed them until they are a few weeks older.

In autumn, chaffinches congregate in flocks (often with birds of other species) and, after feeding and gaining strength for some time, travel to their wintering grounds. But they will be back again in the spring, delighting us with their singing, and then you will already know them.

Very best,
Viesturs Ķerus, ornithologist
Latvian Ornithological Society